

Parlament del Dr. Josep Corrons i Espinalt
Premi Jordi Gol i Gurina 1.996

Honorable Conseller de Sanitat

Sr. President de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears

Sr. Regidor de Sanitat de l'Ajuntament de Barcelona

Senyores i Senyors; amics.

Dono les gràcies en nom dels guardonats a totes les persones i entitats que ens han proposat per l'obtenció dels premis i Beques.

A la Societat Catalana d'Odontoestomatologia, en nom del Dr. Miquel Roig i altres, pel Premi Simó Virgili.

A la Societat Catalana de Neurologia-Fundació Uriach, en nom del Dr. Enric Verdi Navarro, per la Beca.

A la Mutual Mèdica, en nom del Dr. Joan Vendrell i Ortega, especialista en endocrinologia i nutrició, qui ha presentat el treball sobre "Genotipos del gen de la enzima conversora de angiotensina y del gen del angiotensinógeno como factor pronóstico de la nefropatia diabética en pacientes con diabetes mellitus tipo II", per la Beca.

A Assistència Sanitària Col·legial, en nom de l'Associació de Familiars Alzheimer de Catalunya "AFAC", pel premi RAMON DE TESERACH que s'atorga a "l'actuació cívica per la promoció de la salut"

A la Coordinadora usuaris de la Sanitat, en nom del Dr. Rafael Guayta i Escolies, qui dirigeix el programa "Àrea de consulta" de Radio Salut, pel Premi JAUME AIGUADER I MIRÓ, que es destina a premiar programes de Divulgació o Educació Sanitàries.

A l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears, en nom del Dr. Josep Valls i Solé, qui va presentar el treball "Investigació clínica de la fisiologia de la via motora en l'ésser humà sa i en el malalt mitjançant tècniques basades en l'electrofisiologia", pel Premi JOSEP TRUETA que s'atorga a la Recerca Científica.

Jo, personalment, dono les gràcies a les entitats i persones que varen proposar-me. A la Societat Catalana de Cardiologia i als seus presidents, actual Xavier Sabaté i anterior Damià Obrador, i al seu secretari. A la Filial del Bages de l'ACMCB i al seu president, Dr. Antoni Puche.

En el nom de tots, a la Junta de l'ACMCB per l'atorgament d'aquests Premis i Beques.

En especial al seu president, Dr. Joaquim Ramis i Coris, company de promoció, amb moltes fidelitats comunes, i al seu secretari, Dr. Josep Reig i Vilallonga, que fou el director i inspirador de la meva tesi doctoral.

L'ACMCB va començar a funcionar l'any 1872 amb el nom de *Laboratorio de Ciencias Médicas*; l'any 1877 es va fundar l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i el 1878 l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques.

S'ha mantingut sempre com una entitat independent i democràtica. Ha cultivat les ciències mèdiques en el seu quàdruple vessant: tècnic, humà, cívic i social. De fa quasi 125 anys ha emprat esforç i treball per millorar la qualitat dels seus associats.

El Dr. Joaquim Ramis va dir que "la història humana és la història dels esforços", i l'història dels esforços realitzats pels seus membres.

Les seves coordenades han estat: propòsit i servei a la comunitat i, fidel a aquests plantejaments, ha procurat augmentar l'activitat científic-

ca i tenir més projecció social.

Per aquests i altres motius, l'ACMCB i els seus dirigents són dignes de la nostra gratitud.

Pernalment sé que no em mereixo el Premi, però haig de dir sincerament que estic content de ser metge i de com ho he volgut fer. Això ho dec: als meus pares, a la meva esposa, als fills, gendres i néts, sobretot als pacients i als meus mestres.

Al que em va iniciar i em va formar com especialista Dr. Miquel Torner i Soler. Al qui em va animar per fer coses per la col·lectivitat i em va ajudar a fer-les, Dr. Valentí Fuster de Carulla, i al qui m'ha obert les portes del Servei perquè pogués anar fent el reciclatge permanent, Dr. Jordi Soler i Soler.

Als companys metges, infermeres, assistents socials, auxiliars administratives, amb els quals hem treballat junts durant els meus quaranta-tres anys d'exercici professional.

Sobretot als companys de Manresa que m'han servit d'exemple: Drs. Llusà, Tuneu, Selga, Llatjós, Cots, Badal i molts d'altres. Tots som fruit de l'encaix entre el que som i les circumstàncies, i les circumstàncies en el meu cas han estat extraordinàries pel que fa referència als companys.

A mi m'han atorgat el Premi, penso que potser he estat poc humil en la meva actuació, però m'ha condicionat l'amor a Déu i a la família, als malalts, a la professió i al país.

Accepto el Premi perquè voldria pensar que es premia un estil de fer de metge i, en nom dels col·legues de l'ACMCB que han compartit els mateixos o molt semblants ideals, el vinc a recollir.

La nostra actuació professional ve marcada per una relació malalt-metge. Aquesta relació ha canviat; la medicina social, la medicina d'Estat despersonalitza el metge davant la clientela; no s'acaben de formar bé els vincles malalt-metge; no es responsabilitza ningú si no és la institució, però no el metge.

L'avenç espectacular que la medicina l'ha fragmentat i tecnificat, de la medicina individual s'ha passat a la col·lectiva.

Però no cal oblidar que, a més de la ciència i la tècnica guarim per un component màgic i hem de sanar, alleujar o consolar. Al malalt, en alguna ocasió, caldria dir-li la veritat a mitges, no tota, dir-li en un "to menor", a voltes un pronòstic brusc és un pronòstic sàdic; no som mestres dels malalts, som consellers.

L'única manera d'aconseguir que descansi el cor és que descansi el seu propietari. El salm diu "el meu cor descansa amb les teves paraules".

Tenim l'obligació de saber: aquí ens ajuda l'ACMCB; al frontispici de l'Acadèmia de Plató es llegia: "Que no entri el qui no sàpiga geometria". La salut del malalt ha de ser la nostra principal preocupació. " Déu meu: que sigui moderat en tot però insaciable en el meu amor a la ciència, treu de mi la idea que sóc capaç de tot, dóna'm la voluntat i l'ocasió d'ampliar els meus coneixements", deia Maimònides.

Aquest objectiu es pot aconseguir. Hem de protegir el malalt, no nosaltres mateixos; tenim un deure individual i un deure col·lectiu, un doble deure i una dobles responsabilitat; a vegades sentim una veu invisible, silenciosa, suprema –és la de la consciència-, i una altra veu visible, impecable, contingent que ens fa solidaris i solitaris. La responsabilitat política no envaeix la responsabilitat moral que ens obliga; allà on ens pot acusar la consciència.

És necessària una Educació Mèdica que inclogui:

*L'Educació Clínica: ha de ser llarga, pacient, diversificada, s'han introduït les ciències fonamentals, l'enginyeria, la informàtica, la física, la química, etc.

*L'Educació tècnica: cal estar ensinistrat i tenir cura que les exploracions armades no representin un perill per als malalts, els metges del futur hauran d'aprendre a fer el que nosaltres tan sols sabem prescriure. "Els aviadors d'avui han de formar els cosmonautes del demà"

*Respecte al malalt: és l'actitud ètica fonamental. Si bé "no es poden fer viure cadàvers", tampoc el metge no "pot ser un funcionari de la

col·lectivitat al servei del interessos de les persones sanes”.

*Iniciar-se en la investigació i la docència. Investigar és bo si es pot obtenir un benefici clínic, també ho és di es fa per un interès científic, encara que els límits són diferents”.

Perquè aquest tipus de medicina sigui possible hem de contribuir, els metges assistencials, a crear les estructures que facin falta.

La gent ha de tenir la sanitat coberta, però no a costa dels sanitaris.

Medicina pública o medicina privada? A vegades posicionaments polítics són la causa d'actituds radicals. “La fam de llibertat, més que el sistema econòmic liberal, és el que va fer caure el mur de Berlín. Els desigs de justícia, més que el col·lectivisme, són els que qüestionen el liberalisme”. I en ocasions es deformen o barregen les coses. El que necessitem pacients i sanitaris és una medicina personalitzada i humanitzada.

Voldria fer uns comentaris sobre l'Assistència Hospitalària a casa nostra. Molts coneixeran els articles que va publicar l'Avui, un del Dr. Guillem Verger (15-11-94) i un altre del Professor Rozman (24-11-94), sobre “el model de direcció hospitalària”: parlaven del model gerencial i les opinions d'aquests col·legues les comparteixo totalment. Deien que el model gerencial té dos trets positius: introduir en la Direcció Hospitalària tècniques empresarials, i sensibilitzar el metge de tenir en compte les condicions econòmiques. A vegades, i com a comentari, caldria recordar “la salut no té preu, però té un cost”. Deien que també té dos trets negatius: poder olijeràrquic, falta d'equanimitat en prioritzar els recursos (més pels estaments administratius que pels assistencials) i, a vegades, un tracte vexatori al metge assistencial.

El Professor Rozman, a l'edició 13^a. Del Farreras Rozman, insisteix en aquest tema i recomana la reivindicació de la gestió hospitalària per part del metge assistencial per evitar els perills esmentats.

Dissortadament aquesta renúncia s'ha viscut en alguns Hospitals de casa nostra.

El marc incomparable d'aquest Saló deixa una emoció inesborrable.

Repasant la història, aquesta obra de l'arquitecte Pere Llobet va iniciar-se l'any 1373 i es va reformar el 1929.

Hi tenien lloc les sessions del Consell de Cent; cent prohoms (menestrals, mercaders, etc.), cinc consellers, el Veguer i el Batlle discutien problemes: representava el triomf de la ciutadania.

Això ens serveix de record i estímul per implicar-nos i demanar el dret i el deure de la nostra participació en la gestó sanitària.

La nostra actitud podria resumir-se en:

*La medicina es tecnificarà cada dia més, però podem llançar un repte al futur, l'home sempre superarà la màquina perquè n'és el seu inventor.

*L'actitud del metge que s'acota per ajudar un malalt que ho necessita no desapareixerà mai.

*S'ha de buscar una nova frontera d'actuació sanitària corregint mancances, sense oblidar que la nova frontera passa per dintre de nosaltres mateixos.

I acabo. Fa pocs dies vaig llegir en una revista: "Com distingiríem el moment en què es passa de la nit al dia?" S'hi responia: "és aquell en què un arbre s'identifica, per exemple, com un presseguer o un pomer, o quan es pot distingir d'un animal que és una cabra o un gos". Per un metge serà: "que en veure un malalt sapiguem veure-hi un germà". Possiblement un tipus de resposta com aquesta és la que donaria el Dr. Jordi Gol i Gurina.

Parlament del Dr. Miquel Munar i Ques **Premi Jordi Gol i Gurina 1997**

Com a Premi Jordi Gol i Gurina, em pertoca parlar en nom de les persones i col·lectius que hem rebut els Premis 1997. Tenim tots una gran satisfacció per aquestes honroses distincions i reiteram la nostra gratitud tant a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears, com a les altres entitats que els han concedit.

Aquest és un acte d'homenatge a l'Acadèmia amb motiu dels 125 anys d'existència.

Va néixer l'any 1872 amb la missió d'aprendre, ensenyar, contrastar opinions i intercanviar punts de vista. Des del començament ha estat sempre presidida per destacades figures de la Medicina Catalana.

Un dels primers Presidents, el Dr. Miquel Àngel Fargas, que va ser mestre molt apreciat de mon pare, poc temps després de la creació de l'Acadèmia la va comparar amb un arbre que era petit quan el varen sembrar. Amb la col·laboració de tots els membres –metges i estudiants–, que són la saba de l'Acadèmia, aquell arbre petit és avui gros i vigorós amb moltes branques que han donat nombrosos i excel·lents fruits. Ha anat augmentant el seu prestigi i ara figura entre les més acreditades del món.

Un dels Premis de l'Acadèmia és el Josep Trueta de recerca, que va ser creat per retre homenatge a aquest català de prestigi mundial.

Estant a Oxford l'any 1964 per completar la meva tesi doctoral, vaig tenir l'honor de conèixer-lo. Em va rebre dient que li feia molt goig poder parlar en català. Després em va mostrar el Nuffield Orthopedic Hospital que ell havia dissenyat, i em va explicar els objectius d'aquest modèlic centre. Vaig quedar impressionat de la seva cordialitat i la seva humanitat.

Enguany, coincidint amb els cent anys del seu naixement, el Col·legi de Metges de Barcelona celebra l'any Trueta per commemorar aquest aniversari.

La concessió del Premi Jordi Gol i Gurina 1997 de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears per la meva trajectòria professional i humana, és molt honrosa i gratificant. Ara bé, som conscient que són molts els que m'han ajudat –tant persones com Institucions –i, per tant, és de justícia que en aquest moment els recordi. Mon pare i ma mare, Na Concepció i els nostres fills, i els mestres, especialment el Prof. Soriano Jiménez, “Don Máximo”, que ens va inculcar la Medicina Personalista de la qual tant i tan bé va parlar i escriure en Jordi Gol; igualment els col·laboradors i els deixebles i, com és natural, els malalts. Les Institucions que més han contribuït han estat les Universitats Autònoma i Central de Barcelona, la Universitat d'Oporto i l'Hospital Provincial de les Balears.

Em sent mol orgullós de poder destacar que enguany és la primera vegada que l'Acadèmia ha concedit aquest Premi a un mallorquí, cosa que suposa una fita històrica.

D'altra banda vull dir que aquesta important distinció, molt estimada per mi, constitueix un gran estímul per continuar la meva tasca assistencial, docent i de recerca.

Aquest sentiments fins ara expressats van acompanyants d'una gran emoció pensant que en Jordi Gol ens va deixar ja fa més d'onze anys.

En Jordi i jo vàrem ser condeixebles i mantenguérem una sòlida amistat, encara que no ens vèiem gaire sovint. Teníem molts punts de vista coincidents i, endemés, ens vàrem dedicar a la mateixa especialitat, la Medicina Interna de persones, com ell deia.

Jo l'admirava. Era intel·ligent amb una extensa cultura general, i sabia molta Medicina constantment actualitzada. Les seves consideracions filosòfiques sobre els problemes de la humanitat eren molt enriquidores. Tenia una clara vocació de servei que va posar de menifest en les nombroses activitats, ben conegudes de tots, especialment encaminades a millorar la cultura sanitària.

En les nostres converses li agradaven molt les variants lingüístiques de la nostra illa i per això em demanava sempre que parlés en mallorquí. Li feia molta de gràcia la salutació final de les meves cartes: "Una aferrada pes coll", que ell també feia servir quan m'escrivia.

La trajectòria professional i humana d'en Jordi Gol el convertiren en una de les figures més destacades de la Medicina Catalana contemporània. Per aquest motiu l'Acadèmia va estar molt encertada quan va donar el seu nom al més important dels Premis que anualment concedeix.

Les meves darreres paraules són per Na Isabel Freixa, l'esposa d'en Jordi Gol, que va ser el seu constant suport. La seva presència en aquest acte encara em fa evocar més records. Isabel, amb molta d'emoció, "una aferrada pes coll".

